

A KÚRIA
mint felülvizsgálati bíróság

Mfv.III.10.273/2013/6.szám

A Kúria a dr. Kevei Mónika pártfogó ügyvéd által képviselt felperesnek a főosztályvezető jogtanácsos által képviselt Nyugdíjfolyósító Igazgatóság alperes ellen társadalombiztosítási határozat bírósági felülvizsgálata iránt a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságon 25.M.5764/2011. szám alatt indított és a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 2013. február 21-én kelt 25.M.5764/2011/14. számú ítéletével befejezett perében a jogerős ítélet ellen a felperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Kúria a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 25.M.5764/2011/14. számú ítéletét hatályában fenntartja.

A pervesztes felperest képviselő pártfogó ügyvéd díját és a felülvizsgálati eljárásban felmerült illetéket a magyar állam viseli.

I n d o k o l á s

A munkaügyi bíróság - a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény (a továbbiakban: Tny.) 49. § (1)-(2) bekezdései alkalmazásával - elutasította a felperes keresetét, amely az özvegyi nyugdíj iránti igénybejelentését 2011. szeptember 5-én elutasító elsőfokú és az azt helybenhagyó másodfokú társadalombiztosítási határozatok felülvizsgálatára irányult.

A bíróság - a peres felek nyilatkozatai, a közigazgatási eljárásban lefolytatott bizonyítás adatai, az okirati bizonyítékok és a tanúvallomások egybevetésével - megállapította, hogy a felperes a 2011. május 14-én elhunyt házastársával (a jogszerzővel) 1989. szeptemberétől nem élt együtt, a jogszerző Z. I.-néval tartott fenn

élettársi kapcsolatot, ezért, figyelemmel arra is, hogy a felperes a jogszerzőtől tartásdíjban nem részesült, az özvegyi nyugdíjra való jogosultság feltételei nem álltak fenn.

A bíróság részletesen ismertette a perben meghallgatott tanúk vallomását és ítéletében rögzítette, hogy a többségi tanúvallomások nem támasztották alá a felperes azon állítását, hogy a jogszerzővel a perbeli időszakban folyamatosan együtt éltek, a tartásdíjban részesülés feltétel pedig nem tekinthető teljesültnek az által, hogy a jogszerző hozzájárult a közös gyermekek felnevelésének, ellátásának költségeihez. A felperes által előterjesztett, a jogszerzőt utolsóként ellátó egészségügyi intézmény annak közlése iránti megkeresésére irányuló bizonyítási indítványt, hogy a kórházban a felperes, vagy Z. I.-né került közeli hozzátartozóként bejelentésre, a bíróság azzal az indokkal mellőzte, hogy ezen tényből nem következik egyértelműen, a többségi tanúvallomásokat is megdöntően, hogy a közeli hozzátartozóként megjelölt személy és a jogszerző a kórházba kerülést megelőzően érzelmi és gazdasági szempontból élettársi közösségben éltek.

A jogerős ítélet ellen a felperes élt felülvizsgálati kérelemmel, amelyben elsődlegesen annak „megváltoztatását”, másodlagosan hatályon kívül helyezését és a munkaügyi bíróság új eljárásra való utasítását, valamint az alperes költségekben való marasztalását kérte a Tny. 49. §-a megsértésére hivatkozva.

Álláspontja szerint a munkaügyi bíróság nem megfelelően állapította meg a tényállást, mert a jogszerző nem költözött el otthonról. A jogszerző nem hozta a felperes tudomására, hogy megszakítja az életközösséget, illetve a házasságot, sőt - a tanúvallomásokkal is igazoltan - kifejezetten hangsúlyozta, hogy nem szakítja meg, ezen felül a nyugdíját is teljes mértékben a felperes rendelkezésére bocsátotta. Az a tény, hogy a felperes elismerte a jogszerző házasságon kívüli nőkapcsolatait, nem jelenti az életközösségük megszakítását; azt, hogy a jogszerző otthon házi munkákat látott el, anyagilag gondoskodott a családjáról, otthon tartotta a személyes holmijait és otthon is aludt, a tanúvallomások bizonyították.

A felperes kiemelte, hogy senkitől nem kapott tájékoztatást arról, hogy a jogszerzőt halála előtt Z. I.-nétől szállították a kórházba, őt a kórházi személyzet is közvetlen hozzátartozóként kezelte. A jogszerző a kórházban sem tett olyan nyilatkozatot, hogy Z. I.-né az élettársa, illetve hogy feleségével nem él együtt, tudomása szerint a jogszerző a kórházban őt jelentette be közeli hozzátartozójának. A kórház a jogszerző személyes holmijait a felperesnek, nem pedig Z. I.-nénak adta ki, temetéséről is ő gondoskodott, a halotti anyakönyvi kivonatot szintén ő kapta meg. A fent hivatkozott, az ügy elbírálása szempontjából lényeges

körülményeket illetően a felperes kifogásolta a perben előterjesztett bizonyítási indítványa elutasítását, tekintettel arra, hogy az életközösség fennállása szempontjából elsődlegesen nem a külső környezet álláspontja, hanem a jogszerzőé a mérvadó (nevezetesen, hogy kit tekint vele életközösségben élőnek, közeli hozzátartozójának).

A felperes utalt arra is, hogy a Z. I.-né által készíttetett, két tanú vallomásán alapuló hatósági bizonyítvány valóságtartalmát a jegyző nem vizsgálta, az abban foglaltak ellentétesek azzal, hogy a jogszerző az állítólagos húsz éves élettársi kapcsolatot nem hozta a felperes és családja tudomására. Kiemelte, hogy a Tny. 49. §-a alapján az elhunyt jövedelmének felhasználását, vagyis azt kellett vizsgálni, hogy a jogszerző életében kinek juttatta a jövedelmét. A perben meghallgatott tanúk, köztük Z. I.-né is egybehangzóan állították, hogy a jogszerző jövedelmét a felperes kapta meg, abból Z. I.-nénak nem juttatott, ezért a felperes és családjának anyagi támogatása a kért ellátásra való jogosultságot megalapozta, figyelemmel arra is, hogy az özvegyi nyugdíj funkciója az elhunyt kiesett jövedelmének pótlása. Végül a felperes hivatkozott arra is, hogy az elhunyt otthon- lakására nem kizárólag Cs. L.-né tett tanúvallomást, azt D.-né T. É. írásbeli „vallomása” is megerősítette.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában való fenntartását kérte. Előadta, hogy a felperes és Z. I.-né által előterjesztett két igénybejelentés alapján a közigazgatási eljárásban azt kellett vizsgálnia, hogy a jogszerző a perbeli időszakban házastársával vagy Z. I.-néval élt-e életvitelszerűen. A széles körben lefolytatott bizonyítás eredményeként arra a megállapításra jutott, hogy a jogszerző és Z. I.-né 1989-től vagy 1990-től folyamatosan élettársi közösségben éltek, emellett a jogszerző a családjával is tartotta a kapcsolatot és őket rendszeresen anyagilag támogatta. A bíróság ítéletében a rendelkezésre álló bizonyítékok értékelésével helyes következtetésekre jutott, a többségi tanúvallomások a felperes állítását nem bizonyították. A bíróság eljárása során a hatósági igazolvány kitöltése alapjául szolgáló nyilatkozatokat tevő személyeket is meghallgatta tanúként, akik szintén megerősítették, hogy a jogszerző nem a felperessel, hanem Z. I.-néval élt együtt életvitelszerűen. A felperes iratellenesen állította, hogy az egészségügyi intézmény őt értesítette a jogszerző elhunytáról, azon előadását, hogy a jogszerző őt tartotta közeli hozzátartozójának, semmilyen bizonyítékkal nem támasztotta alá. A felperes a perben nem hivatkozott arra, hogy a jogszerzőtől tartásdíjban részesült, vagy arra jogosult lett volna; mindezek miatt a bíróság jogszabálysértés nélkül döntött a kereset elutasításáról.

A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdése

alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

A felülvizsgálati kérelem nem megalapozott.

A Tny. 49. § (1) bekezdése szerint az elvált, továbbá a házastársától egy évnél hosszabb ideje külön élő személynek ideiglenes özvegyi nyugdíj csak akkor jár, ha a házastársától annak haláláig tartásdíjban részesült, vagy részére a bíróság tartásdíjat állapított meg. A (2) bekezdés szerint az elvált, továbbá házastársától egy évnél hosszabb ideje külön élő személynek az 50. § (2)-(3) bekezdése szerinti özvegyi nyugdíj csak abban az esetben jár, ha a 47. § (2) bekezdésében meghatározott jogosultsági feltételek a különéléstől számított tíz éven belül bekövetkeztek és a házastársától annak haláláig tartásdíjban is részesült, vagy részére a bíróság tartásdíjat állapított meg. A (3) bekezdés szerint, ha az elvált személy a házastársától már a házasság megszűnése előtt is külön élt, a (2) bekezdés szerinti tíz évet a tényleges külön élés kezdő időpontjától kell számítani.

A felperes felülvizsgálati kérelmében az özvegyi nyugdíjra való jogosultság feltételei fennállásával kapcsolatban elsődlegesen a tényállás helytelen megállapítását, a bizonyítékok mérlegelését kifogásolta, ezért - kérelme tartalmának megfelelően [Pp. 3. § (2) bek.] - a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 206. § (1) bekezdése alapján is felülvizsgálta.

A Pp. 206. § (1) bekezdése szerint a bíróság a tényállást a felek előadásának és a bizonyítási eljárás során felmerült bizonyítékoknak egybevetése alapján állapítja meg; a bizonyítékokat a maguk összességében értékeli, és meggyőződése szerint bírálja el.

A Kúria töretlen gyakorlata értelmében (BH 1995.193., BH 1999.44., stb.) a bizonyítékok mérlegelésén alapuló ítélet felülvizsgálattal eredményesen csak akkor támadható, ha a bizonyítékok mérlegelése okszerűtlen vagy iratellenes volt. A felülvizsgálati eljárás keretében a bíróság mérlegelési körébe tartozó kérdés általában nem vizsgálható, és nincs lehetőség a bizonyítás adatainak újabb egybevetésére és értékelésére. Az erre alapított felülvizsgálati kérelem csak akkor lehet eredményes, ha a jogerős ítéletben megállapított tényállás iratellenes, illetőleg a bíróság a bizonyítékokat - azok egybevetése során - nem a maguk összességében értékelte, és ennél fogva a megállapított tényállás nyilvánvalóan okszerűtlen, vagyis lényeges logikai ellentmondást tartalmaz. A jogerős ítélet ilyen jellegű eljárási fogyatékokban nem szenved.

A munkaügyi bíróság a perben meghallgatott tanúk vallomását figyelembe vette, azok tartalmát ítéletében részletesen ismertette és értékelte. A rendelkezésre álló bizonyítékok alapján megállapított ítéleti tényállásban iratellenes megállapítás nem

szerepel, az a következtetés, miszerint a többségi tanúvallomások a felperes állításának, a házastársi életközösség perbeli időszakban történő folyamatos fennállásának bizonyítására nem voltak alkalmasak, helytálló, logikai ellentmondást nem tartalmaz. Ezt a megállapítást támasztják alá egyebekben a közigazgatási eljárásban beszerzett bizonyítékok, az ott meghallgatott tanúk többségének vallomásai is. A munkaügyi bíróság nem követett el eljárási szabályszegést a felperes által indítványozott bizonyítás elrendelésének mellőzésével sem, a házastársi életközösség tényleges fennállása tárgyában beszerzett bizonyítékok cáfolatát ugyanis - ahogyan arra a munkaügyi bíróság is kitért ítélete indokolásában - a felperes által előadott körülmény (a jogszerző őt jelölte meg a kórházban közeli hozzátartozóként) bizonyítottsága sem eredményezhette volna.

Az özvegyi nyugdíjra való jogosultság Tny. 49. § (1)-(2) bekezdésében előírt, tartásdíjban részesülésre vonatkozó feltételét a Tny. végrehajtásáról szóló 168/1997.(X.6.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Kr.) 61/A. § (2) bekezdése alapján a tartásdíj fizetésére kötött egyezséget jóváhagyó vagy a tartásdíj fizetésre kötelező jogerős bírósági határozattal, illetőleg közjegyző által hitelesített kötelezettségvállaló nyilatkozattal kell igazolni. A felperes a perben nem állította, a Kr. által kötelezően előírt közokirattal nem igazolta a Tny. 49. §-a által előírt feltétel fennállását, ami a felülvizsgálati kérelemmel előadottakkal (folyamatos anyagi támogatás) teljesültnek nem tekinthető.

Mindezek alapján a Kúria megállapította, hogy a jogerős ítélet nem sérti a Pp. 206. § (1) bekezdését és a Tny. 49. § (1) bekezdését, ezért azt - a Pp. 275. § (3) bekezdése alkalmazásával - hatályában fenntartotta.

Az alperes a felülvizsgálati eljárásban felmerült költségei megtérítését nem kérte, ezért a Kúria a Pp. 78. § (2) bekezdése alapján e tárgyban mellőzte a határozathozatalt.

A Kúria a pereszes felperest képviselő pártfogó ügyvéd díjáról a 2011. évi LXXX. törvény 11/A. §-a, a felülvizsgálati eljárás illetékéről a Tny. 81. §-a alapján határozott.

Budapest, 2014. március 5.

Dr. Zánthy János s.k. a tanács elnöke, Dr. Magyarfalvi Katalin s.k. előadó bíró, Dr. Patassyné dr. Dualszky Katalin s.k. bíró

A kiadmány hitelével:

kúriai tisztviselő